

Економіка/7.Економіка підприємства.

К.е.н. Лощина Л.В.

ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ "

ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В АСПЕКТІ АНТИКРИЗОВИХ ЗАХОДІВ.

Від точного аналізу загроз, правильного вибору системи показників для оцінки фінансового стану підприємства залежатиме комплекс необхідних заходів щодо попередження можливих кризових ситуацій в його роботі. Найважливішим завданням антикризового управління на підприємстві є розроблення науково обгрунтованої методики оцінки його фінансового стану.

Розробка нових підходів до вирішення проблеми комплексної оцінки фінансового стану підприємства дає можливість без детального співставлення великої кількості показників здійснювати моніторинг його діяльності протягом певного періоду часу. Аналіз існуючих способів такої оцінки показав, що вони мають ті чи інші недоліки, які заважають використанню їх на практиці, а саме:

- різні підходи до вибору системи показників фінансового стану підприємства! дають протилежні один одному результати;
- використання для визначення інтегрального показника фінансового стану підприємства таких методів як додавання або множення індивідуальних показників, що входять в систему, приводять до того, що отриманий показник не має економічного сенсу.

Таким чином, для визначення інтегрального показника фінансового стану підприємства доцільно застосовувати методи багатовимірної аналізу, які дозволяють за сукупністю індивідуальних показників отримати інтегральний показник. Для визначення інтегрального показника стану інноваційної діяльності підприємства необхідно використовувати метод

відстаней. При цьому умовою застосування даного методу є стандартизація значень економічних показників, які входять до матриці досліджень і розподіляються на дві групи: стимулятори і дестимулятори. До стимуляторів належать показники, зростання яких є бажаним, а до дестимуляторів - показники з протилежною властивістю. Розподіл показників на дві групи дає можливість сконструювати так званий еталонний показник, що характеризується максимальними значеннями показників - стимуляторів і мінімальними значеннями показників - дестимуляторів. Після визначення

відстаней c_{i0} між показником, що аналізується і еталонним показником визначається інтегральний показник u_i за формулою :

$$V = 1 - \frac{c_{i0}}{c_{i0}^*}$$

де

$$c = \bar{c}_o + 2S_o; \quad \bar{c}_o = \sum_{i=1}^n c_{io} / n; \quad S_o = \left[\sum_{i=1}^n (c_{io} - \bar{c}_o)^2 / n \right]^{1/2}$$

n - кількість показників;

c_0 - відстань між n -им показником системи та еталонним показником.

Значення інтегрального показника змінюється в інтервалі від нуля до одиниці. Чим ближче значення u_i до 1 тим вище фінансова стійкість підприємства, краще його фінансовий стан.

Система показників, яка пропонується для обчислення інтегрального показника фінансового стану підприємства повинна відповідати таким вимогам:

- включати показники, що характеризують фінансовий стан за типовими групами показників ;
- забезпечувати можливість порівняння показників, які використовуються для аналізу на різних підприємствах;
- спрямовуватися на виконання підприємством поточних та перспективних задач;
- має бути узгоджена з існуючою на підприємстві звітністю;

- витрати на збір та обробку інформації згідно обраної системи показників повинні бути мінімальними.

Враховуючи вищезазначене, для обчислення інтегрального показника фінансового стану підприємства, до системи показників за типовими групами слід віднести наступні: коефіцієнти покриття, абсолютної ліквідності, автономії, фінансового важеля, рентабельності продукції, рентабельності активів, рентабельності власного капіталу, рентабельності позичкового капіталу за чистим грошовим потоком, рентабельності основної діяльності, рентабельності активів з операційного прибутку та оборотності капіталу та оборотних активів.

Таким чином, комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі інтегрального показника дає можливість провести моніторинг фінансової діяльності підприємства, виявити тенденції у динаміці його фінансового стану, а також створити умови для прийняття рішень з антикризового управління, зокрема управління фінансами. В отриманні такої інформації можуть бути зацікавлені не тільки керівники та власники, а й зовнішні користувачі, наприклад, при оцінці вартості підприємства або при аналізі підприємства як потенційного партнера по бізнесу, або для визначення його конкурентоспроможності. Водночас, головною сферою застосування залишається внутрішня потреба підприємства постійно відстежувати економічні зміни і вплив управлінських рішень на фінансові результати та фінансовий стан підприємства. Запропоноване дослідження динаміки інтегрального показника фінансового стану підприємства дає можливість отримання досить повної та неупередженої інформації про такий стан та можливу динаміку цього показника у майбутньому. В цілому, це дозволяє підприємству уникнути багатьох випадків порушення фінансової безпеки своєї діяльності та контролювати процес її фінансового забезпечення.